

Tas Latweefchu draugs.

1840. 11 April.

15ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Frankfurtes pee Main=uppes, Wahzsemme. 29tâ Merz Kree-wu Reifera wezzakajs dehs, winna frohna mantineeks, tur atnahzis un gan pahri deenas tur palifs.

Is Parihfches. Tur taggad Wahz'dischlers, ar wâhrdu Unterholzer, fahf leelitees, ka effoht mafchihni isdohmajis, ar fo pats warroht kâ putnis zeltees us augfchu, gaisâ apkahrt fkreer un kad patihf, atkal nolaištees semmê. Wiasch sohljis, jau pirmâ Mai-deenâ, kad Sprantschu Lehnam wahrda deenâ, scho sawu skunsti wissu lauschu preefschâ rahdihf. — Zerream, ka polzeije winnom agrafi ne dohs brihw, ar scho bailigu skunsti rahditees, pirms augsti mahziti fungi to mafchihni gruntigi buhs israudsijuschi, woi ar to ne rahda pascha nelaim warroht notife, kahda jau zitteem wihreem usnahze, kas to paschu skunsti prohwedami faktu lause.

Is Widsemmes. Woi wehl dauds tahdu gudru brahlifchu mannam fâmineekam, kas rudsus sehj labbi wehlu, jo tad ne zif garrini neaugoht un effoht masak fo kult, bet isnahfoht no wesuma wairak. — Schis lohps, kam diwi kahjas, nedohma us to, ka tam lohpi ar tschetrâhm kahjahm un dohts (mehstis, fo wedd us tihrumu) dohdamajam atdohdahs.

• Runnafchanas pee maltites.

Dhira dalla.

Kad tas muhksis tã no teem besdeewigeem behrneem bija stahstijis, tad ta fainneeze leelu schlinku eegreese, fo fainneeks no rohwas bija atneffis un us galdu lizzis. Pee tam winna eeraudsija, ka nasim bija weetahm sohbi islausti, un prassija behrneem, kas to nasi turrejis? Jannis fazzija: es ne! Mikels atbildeja: es arri ne! — Wet Leene ne weenu wahrdu neteize, nosarke waigã, no lehze no benka, un ismukke brehfdama pa durwim. — Pee tam tas muhksis peerahdija, ka gan wahja leeta irr, kad firds launu apsinnahs, jo tad patti newarr sehptees. Arri gudri pagani jau no tam fazzijuschis: Kad zilweks launu apsinnahs, tad us fewi ween greesch wissu, fo dsird runnajam.

Un peh̄ tam winsch tahdu gaddijumu stahstija: effoht kahdu reis weens mahzitaishis bijis, tas tohs dahrsu saglus no kanzeles neganti rahjis, un fazzijis: man bija dahrsâ diwi dohbi ar gurkeem, no dahrgas Ollandes fehklas audseti, un gurki zits dishaks par zittu. Zè nu scho nakti sagli irr eefahpuschi mannâ dahrsâ, un irr norahwufchi, nè to defmitu, nè to peektu dalku ween, bet wiffus mannus gurkus, un weens weenigais man atlizzis, tas man schè irr rohka. Es nu gan reisahn esmu tohs septita baupta pahrkahpejus ar wahrdeem sohdijs, bet scho reis es tohs gribbu itt no teefas sohdiht. Es sinnu, ka tè irr tas gurku saglis pulka, es to eeraugu ar sawahm azzim, un tik labbi pasihstu, ka trahpischu tam eefweest ar scho gurki. Un nu winsch rohku zehle, un likkajs itt no teefas sweeschus. Zè gaddijahs kahdi jauni puifchi ne tahlu no kanzeles stahwofchi, tee wiffi drihs galwas noleeze baididamees, ka mahzitaishis winneem ne eefweedihs. Nu tas mahzitaishis fazzija: woi redsi! es dohmaju, ka weens pats gurku saglis effoht, bet nu irr pulks tahdu gaddijees. Ja, ja, wehders gan fehpi sagtus augtus, bet firds apsinnafehana tohs newarr fehpt, tanni fehè kâ lohdes eegulkahs.

Zâ patt arri tas muhkis stahstija: kahdâ frohga effoht no wakkara sweesch zilweks eenahjis, nakts mahju turreht. Tas ais galda faktâ nosehdish, un frohdsineeks pee krahsnas us benka, un frohga kalps istabâ fehdejis, pahragu wihdams. Zè us reisi tas frohdsineeks eefauzees: Zurre, reds, kur fkaugis! Zurris uslehjis, gribbedams swezzi nogreest, fo daktis atskahre fkaude. Wet tas sweeschineeks ahtri islehjis ais galda, un pa faklu pa galwu zaur durwim prohjam! — Ar to winnam tahds greeschams wehja lukturs iskrittis, fo sagti turraks, un tas fainneeks nu redsejis, ka tam diwi fkaugi istabâ bijufchi, weens us galdu pee swezses, un ohtrs ais galda, kas taifijees winnu to nakti afsagt. Zâ faunai apsinnafehana preeksch daktes atskahres irr jamuhk.

Wehl arri, kad fainneezei nasis iskritte, un masais Zannis, blakkam fehdedams, nesteidsahs to uszelt, tas muhkis fazzija: eij Zanzicht, kam tu tahds flinks effi! Zè tas Jesus dehlinfch jau fem buhtu uslehjis, un sawai mahtei itt afschi to nasi ardewis. Jo Kristus irr wiffus darbus darrijis, fo zertortais bauptis rahda darramus. Zu sinni, ka tee tahdi darbi irr, fo behrneem peenahkajs preeksch sawu tehwu un mahiti mahjâs darricht! Winsch irr uhdeni un maisi un pawalgu nessis, nammu apfkattijis, un wiffu fkaufijis, fo ween winnam likke darricht, kâ jau behrnam. Tas mihtais Jesus behrninsch tâ irr darrijis: kad mahte tam teikufi: tezzi, mans dehls, pahrneffi man spanni uhdena, jeb fahls sawu, tad winsch tulihè irr patezzejis un to atneffis. Za labbad wisseem behrneem, kas Deewu bihstahs un gohdigi irr, buhs tâ fazzicht: ak es gan ne esmu zeenigs, ka es pee tahda gohda tohpu, un tam Jesus behrninam lihdsigs tohpu, tâ darridams, kâ mans Kungs Jesus Kristus irr darrijis! Wet ja winsch eeksch Zahsepa istabas irr flaidus lassijis, un wiffu pee mahjahm darrijis, fo wezzaki likke, un fo katre deenu wajaga, tad mehjs gan arri labbi behrni buhtum, kad mehjs winna pehdâs staigatum, un wiffu ar labbu prahtu darritum, fo wezzaki leek, lai tas arridsan tas masakais irr.

Kad pehz tee diwi puifeni tam muhkam bija rohku nobutschojuschi, un gul-
 leht gahjuschi us kambari, tad ta mahte pehz teem atskattija nopuhdamees, un
 fazzija: ak ko gruhti irr, behrus audseht! Us to tas klosterneeks at-
 bildeja: seewina mihla, tee putni preeksch muhsu ajim pastreen, un gan itt pa
 gohdam mums waijadseru preeksch tahdeem zeppuri noneme un fazzijt: mans
 mihlais putna-kungs, man jafalka, ka es to fohlu neprohtu, ko tu prohti. Tu
 mahki nakti isgulleht sawa ligda bes kahdahm behdahm, un no rihta peezeltees
 lihgsma un labba prahta. Tu us sarru nosehdis mahki padseedahht, Deewu fl-
 weht un teikt, un pehz tu sawu barribu mekle un atrohdi. Nu ko tad es wezs
 neezinsch esnu mahzijeos, kam es newarru ta patt darriht, un tas man tik tohti
 waijadsetu! Ja putninsch mahk behdashanu atstahht, un ka ihstais swehtais, bes
 suhdishanas dshwoht, un tam ne kahdi lauki, schuhni, apjickni un pagrabi
 naw, un tas dseed, Deewu flawe, un lihgsins un labbis prahtis irr, jo tas sinn,
 ka tam irr, kas par wiannu gahda, tas muhsu Zehws teizams debbesis: — ka
 pehz tad mehs arri nedarram ta patt? Un mums tas wehl preeksch winneem
 irr pabraki, ka mehs warram strahdahht, laukus apkohpt, augtus sawahkt, us-
 behrt un preeksch nahkoschu waijadshu kraht? Domehr mehs to neleetigu suh-
 dishanu wehl newarram atstahht! — Zapehz mums nebuhs to preekschshmi ais-
 mirst, ko putni rahda. Zee bes kahdahm behdahm dshwo, lihgsmi un labbis
 prahtis. Un pahr ko teem arri buhtu suhditeos? Zeem irr baggats maises de-
 weis, tas tohp faukts tas Zehws debbesis, un tam irr lauki wiszaur pa wissu
 pasauli. Zapehz lai tee skreen, fur skreedami, tee aplahtu galdu atrohn. — Nu
 tas Kungs Kristus mahza, ka tas pats debbesu Zehws arri labpraht jums tas
 maises deweis irr, ja juhs tiklai to warrat tizzeht, jeb gribbat gaidiht. Winsch
 arridsan no teefas tahdu prahtu us jums rahda, jo winsch jums nemehra wairaf
 dohd, ka putni darra, mahzaiteos tizzeht, dseedajat un essat lihgsmi, un seejeet tam
 debbesu Zehwam par jums gahdahht.

Redseet, lautini, ta tas klosterneeks wehl fazzija: man mahjas preeksch kam-
 bara lohga irr stahds eeksch pohda. Dahrsneeks to sawz re sed a, un winna pul-
 kes pahrlaeku faldi ohsch. Ik us Behrmejeem weens taurinsch nahk to apme-
 kleht, tas irr balts, ar kahdeem melneem plekkeem us spahrneem. Tas irr eerad-
 dees, sawus pautinus appaksch tahm lappahm deht un peelippinahht, fur leetus un
 rassa teem nepeenahl. Bet tee pautini ar to ischekellamu gallu irr pee tahs
 lappas flahru, un kad tas dshwneeks tur eeksha pamohstahs un gribb istapt,
 tad winsch to zaurumu atrohn aishahstu, ne ar dselsi jeb ar kohku, bet tik-
 ween ar lappu, kas wiannam ehdamia, un ta schim tik gahrda irr, ka muhsejeem
 fihrup ar baltu maisi. Un kad winsch irr isehdees zauri, tad winsch pahru rei-
 ses galwu pasteepj, un tad atkal kohsch pa labbu un pa kreisu rohku, fur ween
 firds gribbahs. Tas debbesu Zehws ar to masu taurina tahru ta darra, itt ka
 juhs buhtu sawu dehtinu jeb sawu meitinu kahda tumshâ kambari eeflehguschu,
 kam durwis no feera taiftas, un us wiannu fazzijuschu: nu gulli, mans behrus,
 un kad buhst pamohdees, un gribbesi pee faules istapt, tad tew jaekohsch zaur-

rums zur to seeru! — Ja nu Deews masu tahrpinu tà apgahda, kas schodeen
dshws, un riht' irr swirbula deggoni, woi tad winsch to paschu jo baggatigi ne-
darris pee juhsu behrneem, un tohs apgahdahs? Al juhs mastizzigi! —

Za fainneeze fazzija: zeenigs mahzitais, jums gan irr teesa, tà labbad es
arridsan wairs negribbu behdatees, tà manneem behrneem schi pasaulé gaddisees.
Wet kas par winneem gahdahs muhschibâ? —

Zas muhklis atbildeja tà: Pahr to jums arri ne buhs behdatees. Jo Kri-
stus tizzigeem tà jasakka: es sinnu, fur es noeeschu. Kad manna dwehsele is-
ees, tad tee wisaugstaki seelkungi un fehnini, prohti tee swehti engeli, tai preek-
schâ raffees, to fanemt un pawaddiht. Zas tà patt pee behrneem noteek. Kad
tas behrns peedsemm, tas arri nesinn, fur tas noees. Wet tur rohnahs seewas,
tahm irr auti un spilweni, un winnas to behrnu fanemm. Kad tas behrns tohp
kristihes, tas arri nesinn, fur tas noees. Wet tur irr basniz-kungs, kas kristi,
un kuhmi un seewischli, tahm irr rohkas un drehbes un mizzes, un tahs to
behrnu nemm apkohpt. Tà patt Deews pats to behrnu dwehseles fanemm mir-
schanâ, bet winnam pee tam sawi paligi irr, tee mihtli engelisch, kam tahs dweh-
seles buhs peewahkt un fanemt, kad no meefahm schkirrahs. Tee gan mihtu
prahtu turra, tee engeli un kalpigi garri, kad wianni tik laipnigi garr mums dar-
bojahs, schi muhschâ tohs masinus pasarga un paglabba, un us beigahm, kad
teem wissai nohtigi wajaga paliga, tahs dwehseletes sagaid un Deewam flehpi
ness, eelsch ka tee irr kristiti tappusch. Jo tam pascham engelim, kas to beh-
nu pasarga un glabba, kad tas apgullahs, irr wianna dwehselete ja-fanemm, un
jaglabba, kad tas mirst.

F. K.
(Weidsama dalla us preekschu.)

Tahs mihtlas usminna, kas preekschajâ lappâ: Kullstelis.

S i n n a.

Scha gadda kalenteri dasch labbais gan pirzis un dasch labbais arri lammajis,
kad tas to apmellosis or to sinnu, kahds laifs buhs; tomehr, islassijis to peelikkumu
un puhli isdsinnis ahra no sawahm mahjahm, tam jau nebuhs schehl sawa griwera,
to pat to istehrejis. Wet kad zittam netiht to mellu-grahmatu pirte, kas sinn', woi
tak labpraht nesagahdatu sewim to padohmu prett breefmigu puhli. Tapeh;
grahmatu drikketais, Ellera kungs, to drikketis tà, ka sawada grahmatina par lehtu
naudu dabbujama, tà pat pee wianna, tà muhsu nammâ par 10 kapeikeem kappeza.

Brihw drikket. No Iybrmassas-gubernementu augustas waldischanas pusses:

Dr. C. E. Napiersky